

³³Hallottátok azt is, hogy megmondatott a régieknek: „Ne szegd meg esküdet, hanem teljesítsd az Úrnak, amit esküvel fogadtál!” ³⁴Én pedig azt mondom nektek, hogy egyáltalán ne esküdjetek: sem az égbe, mert az Isten trónusa, ³⁵sem a földre, mert az lábainak zsámolya, sem Jeruzsálemre, mert az a nagy Király városa; ³⁶de ne esküdj saját fejedre sem, hiszen egyetlen hajszáladat sem teheted fehérré vagy feketévé. ³⁷Ellenben ha igent mondotok, az legyen igen, ha pedig nemet, az legyen nem, minden további szó a gonosztól van.

Kedves Testvéreim!

A mai vasárnapal folytatódik az a múlt héten megkezdett sorozat, amelyben Jézus tanításából áll előttünk egy-egy egészen gyakorlatias tanács, útmutatás, figyelmeztetés.

Az elmúlt héten a miatyánk egyik kérése, a bűnbocsánat és a mások felé gyakorolt megbocsátás volt a téma, ami remélem nem csak bennem hagyott kérdéseket, és jutott eszembe a héten többször is, amikor olyan helyzetbe kerültem. Amikor Jézus tanításait olvasom, akkor – mivel sokszor nagyon nehéz, sőt lehetetlen dolgok azok, amelyekről beszél – arra szoktam gondolni, hogy nyilvánvalóan nem véletlen veszi elő ezeket a témákat. Mert ezek problémák, megoldásra váró feladatok voltak már akkor is, de az én életemben is. És ez, ahogyan arról a múlt héten is beszéltem bekapcsol egy közösségbe, a földön küzdő egyház közösségébe, amely nem tökéletes emberekből, hanem olyanokból áll, akik együtt próbálunk megállni a kísértések, buktatók, elkövetett vétkeink, mulasztásaink hullámai közt.

A gyerekeinknek az udvarban felállítottunk egy trambulint, ez egy állványra helyezett gumiszőnyeg, amelyen ugrálhatnak. Nagyon szeretik használni. Ugrálnak, egyre magasabbra, szinte már repülnek. Amíg egyedül vannak, addig egészen sokáig állva maradnak, pedig nem is olyan egyszerű, és eléggé fárasztó ez az ugrálás. Amikor viszont ketten, vagy hárman mennek fel erre az eszközre, és próbálnak ugrálni, akkor esnek kelnek, mert fellökik egymást, néha talán szándékosan is, vagy a másokra figyelnek, és maguk elveszítik az egyensúlyt, és emiatt esnek el. Számukra ez mulatságos, szülőként pedig örülök, hogy ezt az ugrálót körül veszi egy védőháló, mert különben nagyobb lenne a baj.

Jézus tanításai, amelyek hétről hétre előttünk állnak azt hiszem ilyen védőhálók, amelyeket azért kapunk, hogy az egymással való ugrálás közben ki ne essünk, mert jól tudja Jézus, hogy hogyan lökdössük egymást ebben a társadalomnak, családnak, közösségnek nevezett ugrálóvárban. Néha véletlenül, máskor akár szándékosan.

A mai napra a kimondott szóval kapcsolatban mondja Jézus el a nagyon egyszerű üzenetet.

ha igent mondotok, az legyen igen, ha pedig nemet, az legyen nem, minden további szó a gonosztól van.

Mondhatnám azt, hogy: Testvérem! Tegyé! Így! Az igened legyen igen! És a nemed nem! Ennyi!

Csakhogy ezzel a kérdéssel (is), úgy vagyunk, hogy még ha egyedül ugrálunk akkor is elesünk. Mert az ember még sokszor saját magát is képes átejtetni.

Elhatároztam, hogy a nyáron minden második nap sportolni fogok. Kerestem egy olyan edzésprogramot, ami fokozatosan haladva egyre nehezebb feladatokat ad. Elterveztem, hogy mikor fogok majd edzeni, hogy hol. Minden készen állt. Aztán jött a másnap reggel, amikor neki kellett volna állni, és akkor azt mondtam: majd holnap. Másnap megfogadtam, hogy most már tényleg, és mi történt? Valahogy nem működött a dolog. Pedig csak én voltam, csak magamnak fogadtam meg, nem kényszerített senki, én akartam, és mégis a fogadalmam valahogy nem működött. A saját magam részére mondtam igen, nemmé változott. Vagy eszembe jutnak újról fogadalmaim, amelyeket lehet, hogy ideig-óráig sikerült betartani, de aztán köddé váltak.

És ez csak a magam számár kimondott szó, azok az igenek, amelyek a gyakorlatban nemek. Az igenetek legyen igen, a nemetek pedig nem. Milyen egyszerűnek tűnik, mint a trambuliban ugrálni. Aztán jön egy családtag, egy barát, akinek megígérek valamit, aztán elfelejtődik a dolgok, néha szándékosan is, mert amikor megígértem, már akkor sem akartam megtenni, csak miatta mondtam, hogy rendben, és akkor még úgy is gondoltam, hogy majd ráveszem magamat, és tényleg segítek. Azután máshogy alakultak a dolgok, és a magyarázkodásommal még inkább elmélyítem a dolgot. Ismerős helyzetek? Bizonyára nem véletlen születtek ilyen közmondásaink: „az ígéret szép szó, ha megtartják úgy jó.”

Jézus, amikor mai igénkben az esküözésről beszél, akkor korának az egyik legnagyobb problémáját veszi elő. ³³Hallottátok azt is, hogy megmondatott a régieknek: „Ne szegd meg esküdet, hanem teljesítsd az Úrnak, amit esküvel fogadtál!”

Már ebben a régi törvényben is megjelenik, hogy az emberek gyakran megszegték ígéreteiket.

Mert áldozatot vittek az Istennek, egy báránycát, hogy az elkövetett vétkeik büntetését az szenvedje el, egy ártatlan bárány volt, amelyet viselte a büntetést, ami az embernek járt volna a bűneiért. És ezt tudva, az emberek a templomba érve nem csak ígéretet tettek, hanem esküt mondtak. Esküszöm, hogy többet nem teszem!

De azután újra megtették, és újra és újra, a bárány pedig nem szólt vissza, hogy inkább fogadnád meg azt, amit kimondtál, hogy ne engem érjen a büntetés.

Egészen addig nem szólt vissza az a bárány, amíg Isten a birka helyett elküldte egyszülött fiát. Mert a Fiú, Jézus Krisztus meg tudott szólalni, és elmondta, hogy rám tehetitek a bűnöket, én el is szenvedem bűneitek büntetését, de ez még nem elég, mert komolyan is kellene gondolni, hogy bánjátok. És ennek jele, hogy nem esküdöttök össze vissza.

³⁴Én pedig azt mondom nektek, hogy egyáltalán ne esküdjetek: sem az égre, mert az Isten trónusa, ³⁵sem a földre, mert az lábainak zsámolya, sem Jeruzsálemre, mert az a nagy Király városa; ³⁶de ne esküdj sajtát fejedre sem, hiszen egyetlen hajszáladat sem teheted fehérré vagy feketévé.

Az akkori zsidóságban az esküdözés az ember mindennapjainak részévé vált. Már nem csak a templomban, már nem csak Istennek, hanem egymásnak is esküdöztek. Miért? Mert a kimondott szó, már mit sem ért. Nem volt elég azt mondani, hogy megteszem, hanem hozzá kellett tenni: esküszöm, hogy megteszem. Egy idő után pedig már azt is, hogy esküszöm, hogy megteszem – vagy ne adjon esőt többet az ég a termésre, ne hozza meg termését a föld, ne lássam többé Jeruzsálemet, betegség látogasson meg, ha nem teszem meg. Ilyen, és ehhez hasonló eskük hangoztak el, hogy nyomatékossítsák: most igazat mondok. Aztán persze ezek az ígéretek is csak visszahangoztak, de nem mindegyikből lett valami is: és lett eső, a föld megteremté gyümölcsét, a következő évben is el tudott látogatni az illető Jeruzsálembe, semmi betegség nem érte. Így a kimondott szó, az eskü semmivé vált, és ezáltal az emberi kapcsolatok is. Mert már senki sem hitt senkinek, hiába esküdöztek, úgysem tartották be.

Jézus felhívja erre a figyelmet, és arra is, hogy a kimondott szónak bizony következménye van. Akkor is, ha az a következmény nem mindig azonnal látszik. Van, hogy várni kell rá.

Nem hoz Jézus pozitív példákat, csak utal rá ebben az igében. Mert hallgatósága úgyis tudta: az, hogy az igenetek igen legyen, annak példája az Isten szava. A Szentírás kezdete, a teremtés leírása. Szépen megtanuljuk hittanórán, hogy mi is áll benne. Csak sokszor a lényeg marad el. Megmarad az, hogy Isten megalkotta a tengert a földet, a Napot, növényeket és az embert. De, hogy mi ennek a történetnek az igazi mondanivalója, arra már kevésbé figyelünk. Minden teremtési nap úgy kezdődik: azután azt mondta Isten legyen... majd leírja: és megtörtént. Az Isten szava teremtő szó. Amit az Isten mond az meglesz, az Isten szava Ige, amely cselekszik, amely megtörténik. Az Isten igenje igen, és amit kimondott az úgy van. Ha az Isten azt mondta az embernek, hogy ha eszel arról a fáról, akkor meg kell halnod, akkor az úgy van, még akkor is, ha a kígyó mást mond, és a tapasztalatok is mást mutatnak. Mert bár nem esett össze Éva holtan, ahogy beleharapott abba a gyümölcsbe, de kettős értelemben is halottá vált: halandóvá, és az Istentől elszakított állapotba. Isten nem-je, nem volt akkor is és most is.

Hogy szavaink, kimondott esküink, fogadkozásaink mennyit ártanak nekünk és a környezetünknek, ezt talán fel sem tudjuk fogni. Csak egy példa a házassági eskü. Esküvő – szép dolog, de ott kimondjuk, hogy veled akarom élni az életemet, holtomig, holtáig. Aztán máshogy alakul. Az, hogy az esküjét be tudja-e tartani az ember nem mindig csak és kizárólag rajta áll, de sok múlik rajta.

A keresztyén embert arról kellene megismernie ennek a világnak, hogy az igenje igen, és a „nem”-je nem. Igent mond azokra a dolgokra, amelyek az Isten ügyét építik és nemet tud mondani azokra, amelyek elválasztják az embert Istentől. Nem esküdözik, de azon van, hogy esküjét minden igyekezetével betartja. Ha nem sikerül neki – mert van ilyen, akkor nem büszkén kihúzza magát, hanem bűnbánatot tart, - porba ül és hamut szór a fejére.

Igen, volt olyan, hogy megszegtem az eskümet. És hosszú ideig nem tudtam megállni az Isten és emberek színe előtt. Mélységes bűnbánat és az Isten konkrét feloldozása kellett, hogy tovább lépjek. Azóta sokkal jobban figyelek, igyekszem... mert igaz, hogy Jézus elég radikális – az igenetek legyen igen és a nemetek nem utasítása – ott van, de azt Ő is tudta már, hogy az ember erre nem képes önmagától. Igyekezzet, és próbálkozhat, ezt kell nekünk is tenni, amikor pedig nem megy, akkor a porba ülni, és hamut szórni a fejünkre. Bűnbánattal megállni előtte, és kérni a bocsánatát, illetve azoknak a bocsánatát is, akiknek ezzel ártottunk.

A vírus újra lángra kapott, fertőz. Miért? Mert lazult a fegyelem, mert az orrunkra már nem húzzuk fel a maszkot, csak félig meddig figyelünk magunkra is és egymásra is.

Ideje újra komolyabban venni a figyelmeztetéseket. Ideje újra komolyabban venni Jézus figyelmeztetéseit is. Ma a kimondott szóról. Az igenetek legyen igen és a nemetek nem. Nem könnyű, de kapunk hozzá segítséget, ha kérjük Őt.